

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 190. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167181030656/facsimile.pdf> (tilgået 05. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

Men lad ikke disse Betragtninger lede mig for langt bort fra mit russiske Manuskript! (Altså, stop for denne Gang!*)

Otte og tyvende Kapitel.

Det russiske Manuskript.

Udi Wolotskoi, en By i det russiske Rige, om trent to Hundrede Aar før fra Moskva, boede imod Slutningen af det tolvte Aarhundrede en Greve, ved Navn Cosma Weiskasnoi, som var Herre over et ikke ubetydeligt Grevskab, der bestod af trede anseelige Sædegaarde, og som i nogle Hundrede Aar bestandig havde gaaet i Arv fra Fader til Son, indtil det endelig var kommen i Cosmas Hænder. Hans Faders Fader havde haft en forbar og til Dels uheldig Proces med en Nabo-Herremand; Afskræden havde odelagt en stor Del af hans Ejendomme; andre Kluffer havde forfulgt ham, og dog efterlod han Grevskabet i god Stand, da han døde, til sin Son, uden at det var bebyrdet med nogen Gjæld, ja han havde endog saa desuden mere end tredive Tusende Rubler i rede Penge og Obligationer udi sit Hænde.

Den nye Herre, Cosmas Fars Fader, indtog nu Grevskabet; han giftede sig med en stolt Kroker, der hystes, at det var herde uanfærdigt at bo i den gammelstags Bygning, som hendes Mandes Forfædre havde saa længe bebodt; hun overtalte Greven, hendes Mand, til at bygge dem et andet Hus, hvilket ogsaa stete, og inden saa Aar vundte Wolotskoi med et greveligt Hæde, hvis Røge man ikke tilforn havde set, og

*) At Krone om Tuffhed i Dannevær, er en saa kængbar Materie, at man, med meget maadelige Skrive-Toner, er i Stand til at skrive Kollanter.

Det russiske Manuskript er, som man let vil se, en Skarp, med en genial Blending af „Dichtung und Wahrheit“ gennemført Sætt over Forholdene i Dannevær i forrige Aarhundrede, særlig i Heibergs egen Tid

over Porten havde Greven ladet sætte den vægtige Inscription, at Gaarden var opbygget paa hans egen Beføitning, uden at nogen af hans Bønder eller andre underhavende havde, enten ved Hovet eller paa anden Maade, bidraget noget til Gaardens Bygning.

Dette var vel i sig selv sandt, men imidlertid vare dog de tredive Tusende Rubler ganske forsmættede, og ikke nok dermed, men Grevskabet var ogsaa fordybet i Gjæld, og en Del af samme pantsat til fremmede Kreditorer. I hans Tid var Grevskabet i og omkring Wolotskoi i saa stor Anseelse, som den aldrig enten før eller siden har været, thi som Greven selv enten var, eller vilde påføre sig at være en meget gudfrøgtig Mand, saa kunde Præsterne udrette alle Ting hos ham, og at dette ikke lidet bidrog til at forarme Grevskabet, det kan enhver let forestille sig, som kender Grevskabet.

Son døde, og hans Son, en Herre af det ædste Hætte og de fortræffeligste Egenskaber, arvede nu Grevskabet. Hans ordentlige Husholdning og eget Tilsku alle Legne gjorde, at han snart sparede en god Summa, uden at han dog kunde siges at være fattig. Disse Besparelser anvendte han til at betale Grevskabets Gjæld med, og inden de tre første Aar vare forbi, var den hele Gjæld næsten betalt. Grevens Forvaltere og Betjente indsaa, at det var mere fordelagtigt for dem, om de kunde afholde Greven fra selv at bestyre sit Grevskab; de forlagte derfor paa alle Maader at forføre ham, og det lykkedes dem; thi de ædste Mennesker ere allerlettest forførte, især naar de falde i listige Gædernes Hænder, der véd at tilvende sig deres Fortrolighed.

Nu forfaldt Greven til slige Udvæbelse, som gjorde ham uduelig til selv at have Opfigt med sine Ting, og alting gik hultet til hultet. Ober-Inspectoren over Gudsjet itraabede sammen til sig selv alt, hvad han kunde, og sendte én Summa Penge ud af Grevskabet efter den anden for at sætte dem i Sifferhed paa fremmede Steder, hvortil han laante Penge paa alle sine Ejendele og pantsatte dem, for at han kunde